

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor	Correspondențele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECEZANĂ” iar banii de prenumerațiune și inserțiunile la ADMINISTRATIUNEA
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane	Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor. de aci în sus 10 coroane	Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș
” ” ” pe 1/2 an 5 ”		
” România și străinătate pe an 14 franci		
” ” ” ” pe an 7 ”		

Protocolul

Adunării generale a Reuniunii învățătorilor români dela școalele confesionale gr. or. din dieceza Caransebeșului ținute în Bocșa Montană la 28 și 29 August st. v. 1905.

Ședința I

ținută la 28 August înaintea amiazii

Președinte: *George Jian.*

Notar: *Petru Buzera.*

Referent: *Ioan Marcu.*

1. Prin circularul comitetului de datul 25 Iulie 1905 publicat în Nr. 4 al Analelor Reuniunii, s'a convocat Adunarea generală pe ziua de 28 August la Bocșa Montană. Număroșii membri și oaspeți veniți la adunare au participat la sânta Liturgie împreună cu chemarea Duhului Sânt pontificate de Prea On. Domn protopresbiter tractual Maxim Popoviciu azistat de doi preoți în biserica gr. or. română. După săvârșirea ritualului bisericești, membrii Reuniunii și oaspeții s'au întrunit în sala mare a otelului „Cerbul de aur”, unde George Jian viceprezidentul Reuniunii deschide adunarea rostind cuvântul prezidial anexat la acest protocol sub litera A.

2. După deschidere, prezidentul salută pe oaspeți. Salutului răspund și salută adunarea:

a) P. O. D. protopresbiter Maxim Popoviciu ca mandatar al Prea Sântiei Sale Domnului episcop diecezan, prin cuvântarea alăturată la acest protocol sub litera B;

b) Subinspectorul școlar regesc Emeric Földi în numele inspectorului școlar reg. al comitatului Căraș-Severin;

c) Protopretorele și epitropul școlii comunale din Bocșa Montană Iuliu Huszarek;

d) D-I Andron viceprezidentul Reuniunii aradane de dincoaci de Mureș.

3. Prezidiul prezintă proiectul de telegramă, care să se trimită Prea Sântiei Sale Domnului episcop diecezan de cuprinsul: „Reuniunea învățătorilor din adunarea generală vă depune omagiile sale”.

Se primește și expediază.

4. Se propun și

Adunarea generală alege următoarele comisiuni:

a) Pentru examinarea raportului general: *Dr. Valeriu Branisce, Ioan Cotârlă, Emilian Novacovicu, Stefan Otonoga și Ioan Alexandrescu.*

b) În comisia financiară: *Alexandru Costean, Serafin Jurca, Ioan Caba, Patriciu Rămneanțu, Vasilie Tărian;*

c) Comisia pentru cenzurarea raportului bibliotecarului: *Stefan Popa, George Cătană, George Joandrea, Ioan Ciurciu și A. Gherguța;*

d) Comisia pentru câștigerea de membri noi: *Maxim Popoviciu, Dimitrie Pruneș, Ioachim Perian, Alexandru Costean, G. Petroviciu;*

e) Comisia specială: *Ioan Budințian, Dr. George Dobrin, Dr. Stefan Petroviciu, Dr. Valeriu Branisce, Traian Hențu și Ioan Marcu;*

f) Comisia candidătoare: *Ioan Pinciu, Dr. George Dobrin, Dr. C. Jurca, Stefan Draghiciu, Sofronie Andrițoiu, Ioan Gruescu (Ciacova), Atanasie Anghel Mihaiu Crăciun, A. Miloia, G. Lipovan;*

g) Comisia pentru autenticarea protocolului: *Ioachim Perian, Petru Buzera și Dr. Petru Barbu.*

5. Se prezintă raportul general al comitetului dtdo 25 Iulie 1905 Nr. 126 ex 1904/5.

Se predă comisiunii pentru examinarea raportului general.

6. Se prezintă raportul casierului pe anul societății 1904/5.

Se predă comisiunii financiare.

7. Se prezintă raportul bibliotecarului.

Se predă comisiei pentru cenzurarea raportului bibliotecarului.

8. Se prezintă

a) Epistola învățătorului Traian Lința;

b) Propunerea comisiei esmise de comitet în afacerea culegerii și punerii pe note a cântărilor bisericești prin Ioan Vidu;

c) Propunerea avocatului Coriolan Bredicean în cestiunea ajutorării copiilor de învățători din dieceza Caransebeșului din venitele capitalului Reuniunii;

d) Părerea fiscalului Reuniunii Coriolan Bredicean în cauza ștegerii din lista membrilor a lui Mihail Costescu.

Se dau comisiei speciale.

9. Se prezintă

a) Rugarea lui Ilie Jumanca învățător în Băsești, în care cere un ajutor pentru fiul său bolnav de nervi;

b) Rugarea văduvei Maria Bufan din Caransebeș, în care cere un ajutor de bani pentru susținerea sa.
Se dau comisiei financiare.

10. Petru Bandu disertează despre „Valoarea și influința exemplului în educația religioasă-morală”, una dintre tezele date de Comitet, pentru care D-l Dr. George Dobrin a designat premiul de 10 coroane.

Conferența d-lui P. Bandu a fost întregită prin conferența D-lui Stefan Otonoga.

La ambele disertații fac unele reflecțiuni Constantin Liuba și Ioan Cotărlă.

Premierea se lasă comitetului.

11. Se cetesc telegramele sosite dela protopresbiterul Fagetului Sebastian Ojariu, profesorul Iosif Balan din Caransebeș și dela Ioan Lengher din Brașov.

Se iau la cunoștință.

Anunțându-se proxima ședință pe mâine la orele 9. a. m., ședința de azi se încheie.

Gheorghe Jian m. p.
prezident

Petru Buzera m. p.
notar

Ședința II

ținută în 29 August 1905 înaintea de amiazi

Prezident: George Jian.

Notar: Petru Buzera.

Referent: Ioan Marcu.

Ședința se deschide la orele 9¹/₂ a. m.

12. Se ceteste telegrama dela vicepreședintele reuniuni învățătorilor din dieceza Aradului, Iosif Moldovan.

Se ia la cunoștință.

13. Raportorul comisiei aleasă pentru cenzurarea raportului general al Comitetului pe anul societar 1904/5, propune, iar

Adunarea generală ia la cunoștință raportul general al comitetului pe anul societar 1904/5 pe lângă următoarele observări:

a) Referitor la concluzul adunării generale din anul trecut Nr. 19 lit. d. în obiectul câștigării de locuri gratuite pentru 2—3 învățători la cursurile susținute de stat pentru perfecționarea învățătorilor în diferite ramuri ale industriei de casă, — Venerabilul Consistor nedeliberând încă în cauză, — se decide să se renoiască reprezentarea către Venerabilul Consistor pentru deliberea acestei cauze.

b) Referitor la propunerile comisiei literare pentru cenzurarea cărților de școală, comisia neconstituindu-se în anul societar expirat și în timpul din urmă constatându-se, că atât numărul cât și puterile de lucru în direcția aceasta nu corespund, — se recomandă Comitetului central a constata, că oare comisia din întrebare mai are îndreptățire la mandat? și dacă da, atunci să se grijească pe viitor a satisface recerșilor, cari acum s'au întrelăsat.

c) Referitor la susținerea organului numit „Analele Reuniunii etc.” se aproabă dispoziția Comitetului în această cauză și se vazează indemnizarea recerșilor pentru cheltueli, etc.

d) Avându-se în vedere, că cassierului Reuniunii s'a licvidat remunerația de 300 cor., și în direcția aceasta se dă indemnizarea recerșilor.

14. Comisia aleasă pentru cenzurarea raportului bibliotecarului, prin raportorul său George Cătană, propune, iar

Adunarea generală ia la cunoștință raportul bibliotecarului cu adausul, ca

a) în viitor să se pună mai mare pond pe augmentarea bibliotecii centrale;

b) să se ia toate măsurile de lipsă, cu posibilă urgență și chiar și cu întervenirea fiscalului Reuniunii, ca să se înapoieze Reuniunii cărțile împrumutate;

c) bibliotecarii despărțămintelor să fie din nou provocați a-și împlini datorința, ca pe viitor să avem înaintea ochilor o icoană fidelă și despre interesul ce se dezvoltă în despărțăminte față de bibliotecile lor;

d) în viitor bibliotecarul să ne arăte și circulația cărților din bibliotecă, și să ne facă un conspect și despre membrii, cari până la încheierea anului societar n'au restituit cărțile împrumutate;

e) în fine bibliotecarul să fie cu atențiune la repertoriul bibliografic ce-l publică „Astra” în „Transilvania”, alegând de acolo opurile cele mai de valoare și recomandându-le spre cumpărare pe seama bibliotecii centrale.

15. Comisiunea financiară, prin raportorul său, propune, iar

Adunarea generală decide:

a) Manipularea averii Reuniunii fiind în deplină ordine, toate percepșimile și erogatele dovedite cu documente originale, — cassierului i se dă absolutul cuvenit votându-i-se o remunerație de 300 coroane;

b) Comitetul să ia dispozițiile de lipsă, ca defecțele și mancitățile expuse în comitiva raportului cassierului referitoare la încassarea taxelor curente și restante și a preștelui protofoalelor și diplomelor, să se saneze;

c) Deciziunile Adunării generale din 29 și 30 August 1904, precum și ale Comitetului luate în ședința din 16 Octomvrie 1904, referitoare la încassarea restanșelor se susțin în valoare și în anul societar 1905/6;

d) Proiectul de buget prezentat de cassier se aproabă.

16. Acelaș referază în obiectul rugării învățătorului Ilie Jianca din Băsești de a i-se da un ajutor pentru fiul său bolnav de nervi.

Petentului se votează un ajutor de 60 coroane.

17. Acelaș referază asupra rugării văduvei Maria Bufan din Caransebeș, în care cere un ajutor în bani.

Mariei Bufan i se votează un ajutor de 20 cor.

18. Comisiunea specială prin raportorul său Dr. George Dobrin propune în obiectul scrisorii fostului președinte al Reuniunii, Traian Lința, și se decide

Să se ia dela ordinaa zilei.

19. Acelaș raportor referază asupra părerii fiscalului Reuniunii în obiectul ștergerii lui Mihaiu Costescu din șirul membrilor Reuniunii, iar Adunarea decide:

Mihaiu Costescu se șterge din șirul membrilor Reuniunii, fiindcă toate trei forurile criminale l-au judecat la patru ani temniță grea pentru crimă ordinară.

20. Acelaș referază în obiectul propunerii comisiei însărcinate din partea Comitetului cu afacerea culegerii și punerii pe note a cântărilor bisericesti prin învățătorul Ioan Vidu.

Propunerea comisiei se primește și se votează învățătorului Ioan Vidu 200 coroane pentru studiarea cântărilor bisericesti, având a raporta proximei adunări generale despre rezultat.

21. Acelaș referază asupra părerii fiscalului Reuniunii în obiectul ajutorării copiilor de învățători din dieceza Caransebeșului din venitele capitalului Reuniunii.

Nefiind în mod suficient pregătită, Adunarea generală transpune chestia aceasta Comitetului spre studiere și raportare proximei Adunări.

22. Comisia pentru inserierea de membri noi propune, iar

Adunarea generală ia cu plăcere la cunoștință înscrierea membrilor noi

a) *fondatori: Nicolae Marin colonel penzional în Caransebeș, Iancu Ișfan Stan preot în Bocșa Română, Constantin Diminescu proprietar în Ciacova, Dr. Dimitrie Florescu protonotar în Logoj, Constantin Burdia președintele Comunității de avere în Caransebeș, Ioan Surlașiu candidal de preoție în Jebel, Constantin Morariu proprietar în Bocșa Română, Dr. Constantin Mania avocat în Făget, Cornel Gându candidal de avocat în Logoj, Dr. Constantin Ignea medic în Logoj;*

b) *ordinari: Iosif Popa învățător în Selenș;*

c) *ajutători: Dr. Valerie Laslo medic, Simeon Jivoinovicu contabil, Carol Jian oficiant de bancă, Constantin Balean forestier, Alexandru Poenariu, Mihail Berdac, toți din Bocșa Montană, George Berariu din Vermeș, Ioan Iorga din Logoj.*

23. Terminându-se referadele, Dl Ioan Buđințian rostește un discurs magistral plin de înțel-peiune și izvorit din adevărată iubire, pe care

Adunarea generală îl ascultă cu viu interes și subliniază cu aplauze furtunoase.

24. Pentru ținerea Adunării generale din anul viitor, la invitarea P. O. D. protopresbiter Ioan Pinciu, *Se dezignează Ciacova.*

25. Vicepreședintele George Jian dimisionează împreună cu toți funcționarii și membrii de comitet.

Spre știre.

26. Urmând restaurarea biroului și a comitetului Reuniunii pe anul 1905/6, sub conducerea președintelui ad-hoc Ioan Pinciu,

Adunarea generală alege cu aclamație pe anul societar 1905/6 -- președinte: Ioan Marcu, vicepreședinte: George Jian, notari: George Cătănă, Petru Bandu și Mihaiu Crăciun, cassier: Dr. Petru Barbu bibliotecar: Alexandru Onae, fisc: Coriolan Bredicean; membri în comitet: Dr. George Dobrin, Stefan Draghiciu, Ioan Gruescu senior, Ioan Caba, Grigoriu Paliciu, Traian Lința, Sofronie Andrișoin, Stefan Otonoga, Traian Hențu, George Lipovan; membri în comisia literară: Dr. Valeriu Branisce, Iosif Bălan, Petru Buzera, George Jian și Ioan Vidu; redactor al Analelor: Petru Buzera
Cu aceste Adunarea generală se încheie.

Georghe Jian m. p.
președinte

Petru Buzera m. p.
notar

Protocolul s'a cetit și verificat

Dr. Petru Barbu m. p.

Petru Buzera m. p.

Ioachim Perian m. p.

Istoria, întrebuițarea și însemnarea luminărilor de ceară în cultul bisericii ortodoxe

(Urmare)

Din scrierile sântilor părinți e evident, că acum în veacurile prime se întrebuițau luminările la cultul divin ca simboale multilaterale. Această însemnare simbolică a luminilor a trebuit în decursul timpurilor, dezvoltându-se cultul divin la o varietate din ce în ce mai avută și înmulțindu-se așadar și riturile și ceremoniile la singuritele rândueli liturgice, să devină și mai multilaterală.

Fiindcă însemnarea și referințele cele simbolice ale luminărilor se schimbă amăsurat rânduelilor liturgice, la cari se întrebuițază ele, voi să espun însemnarea lor la singuritele rândueli liturgice. Până să fac însă aceasta voi mai întâiu cu puține cuvinte să amintesc despre însemnarea luminărilor în cultul dumnezeesc în genral.

Însemnarea luminărilor întrebuițate în cultul creștin e precum am zis, foarte varie și se răpoartă ori la adevărurile dogmatice, ori la adevăruri morale, servind așa spre sporirea religiozității creștinilor.

Cu privire la adevărurile dogmatice închipuesc luminările în general pe Mântuitorul lumii, care e lumina cea adevărată, și învățătura lui, care luminează toate popoarele. Ele sunt ca stelele pe cerul bisericii creștine, fiind Hristos steaua cea mai luminată între toate stelele, soarele, carele prin razele sale strălucitoare și încălzitoare, adică prin învățătura sa, luminează inimile credincioșilor.

Luminesele închipuesc și omenirea lui Hristos, trupul lui cel virginal, liber de păcatul strămoșec și de ori ce pată. Aceasta însă se poate zice numai despre luminările de ceară. Ceara adevărată se culege din cele mai curate și bine mirositoare flori, și de oarece albina, ce o culege din aceste flori se privea acum de cei vechi de tipul virginității, pentru aceea simbolizează luminările de ceară corpul lui Isus Hristos, fructul corpului sântei Mariei virginei celei pline de mireasmă a tuturor virtuților. Cu cuvinte frumoase se exprimă în privința aceasta scriitorul apusan Durandus, când zice: „Lumina de ceară simbolizează în adăvăr pre Hristos, în urma celor trei lucruri, cari se cuprind în ea; căci mucul închipuește inima, ceara corpul și lumina dumnezeirea lui Hristos“.

Însă luminările nu simbolizează numai pre Hristos și omenirea lui, ci și multe adăvăruri referitoare la persoana lui. Așa simbolizează bunăoară cele două luminări puse în dichiriu, (sfeșnicul cu două brațe) cele două naturi ale lui Hristos și fiind cele două brațe ale dichiriului în care se pun cele două luminări împreunate în unul și același sfeșnic, simbolizează ele și legătura cea strânsă, dară totuși neamestecată a celor două naturi, a naturii dumnezeiești și naturii omenești, într'o unică persoană Isus Hristos. — Luminările simbolizează și luminarea prin Duhul sânt, carea se dă neîncetat celor sânti (creștinilor) în biserică, precum zice Simeon Tesalonicianul. Luminarea aceasta, care o primesc creștinii mai ales prin cele șapte sacramente, în cari ne facem părtași de harurile Duhului sânt, nu se poate închipui mai potrivit decât prin luminări, căci prin darurile Duhului sânt devenim noi în adevăr luminați, luminând inimile noastre cu acea splendoare, cu care luminează și luminările. Precum la pogorirea Duhului sânt, la care s'au făcut Apostolii părtași de harurile lui, li se arată aceasta în chipul limbilor de foc, așa voiește și biserica prin luminări să aducă aminte creștinilor, că tot același Duh se pogoară și asupra lor, deși nu limbi de foc, dară într'un mod nevizibil.

Luminările închipuesc și pre sântii, cari prin luptele și vieța lor sântă au luminat și luminează și astăzi creștinilor în întunerecul fărădelegilor lor, deșteptându-i pe ei la asemenea lumina; ele simbolizează însă și mărirea aceea, de care s'au făcut părtași sântii în împărăția cerească.

În fine închipuesc luminările și nevinovăția și curăția noastră, de cari ne facem părtași prin luminarea din partea Duhului sânt și totodată și bucuria noastră.

Însă și numărul luminilor întrebuințate la singuritele rândueli liturgice, punându-se ele în sfeșnice cu 1, 2, 3, 7 sau 12 brațe are încă felurită și adâncă însemnare. Așa însemnează sfeșnicul cu un braț (primihiriul) unitatea sântei Treime sau și pre un sânt, înaintea căruia (adevărat înaintea iconei căruia) e pus sfeșnicul acesta; sfeșnicul cu două luminări (dichiriu) — precum am zis mai sus, cele două naturi

ale lui Isus Hristos într'o unică persoană; sfeșnicul cu trei luminări (trihiriul) înseamnă cele trei persoane dumnezeiești; sfeșnicul cu șapte luminări cele șapte daruri ale Spiritului sânt; iară sfeșnicul cu douăsprezece luminări înseamnă ceata sântilor Apostoli.

Întrebuițând biserica luminările de ceară în cultul dumnezeesc, se folosește de dânsese nu numai spre a simboliza adevăruri dogmatice, ci și adevăruri morale, influințând în modul acesta asupra internului creștinilor și escitându-i astfel la religiozitate și pietate.

Prin luminări se închipuesc, precum zice un scriitor renumit apusean cele trei virtuți teologice, și anume: credința prin lumină, amoroarea prin căldură, speranța prin poziția cea dreaptă a luminei și prin înălțarea flacărei ei în sus. În urma acestei însemnări profunde a luminărilor, închipuind ele adevărat cele trei virtuți teologice, cari sunt fundamentul religiunii și cari îl împreună în adăvăr pre om cu Dumnezeu, îl îndeamnă ele de a se perfecționa în aceste trei virtuți teologice spre a putea ajunge mai lesne la izvorul luminei cele adevărate, la Dumnezeu, îl îndeamnă ca și el să nu fie altă nimică, decât o luminare aprinsă la soarele dreptății, la soarele spiritual și haric, la Isus Hristos, care lumina luminând altora prin faptele sale cele bune, se consumă pe sine însuși spre mărirea lui Dumnezeu. Prin aceasta însă influințează luminarea aprisă în mod deosebit și asupra spiritului omenesc și e un mijloc foarte eficace, de a așeza inima omului în acea dispoziție, în care trebuie să se afle la săvârșirea și sărbarea misterilor creștine. Nimeni nu face o impresiune așa de mare și nemijlocită asupra Duhului omenesc, precum lumina. Cât de diferită este dispoziția duhului nostru, dacă sculându-ne dimineată, vedem o zi senină, și dacă scuitându-ne vedem o zi tulbură; ce diferență e întră dispoziția noastră festivă, dacă sărbarea e favorită de timp frumos și de razele soarelui, și dacă ea se petrece fiind cerul acoperit cu nori întunecoși? Lumina produce numai decât în sufletul omului o dispoziție înălțată.

În flacăra cea lucindă a luminării ni se înfățișează o vieță am putea zice veselă, dară într'una și plină de lucrare pacinică și misterioasă; aceasta troce și în inima omului, privind el la lumină. Lumina produce în inima omului bucurie, o bucurie lină, stămpărată și însoțită cu o seriozitate solemnă. Asta-i dispoziția sufletească a omului, în carea se află el luând parte la cultul divin, mai ales la sânta Liturgie.

Dacă întră creștinul în sânta biserică, și vede luminările arzând în altar pe sânta masă și înaintea icoanelor, atunci i se pare lui, ca și când s. masă ar căpăta vieță, așteptând preotul, carele să isprăvească jertfa cea necrută pe dânsa. Și oare nu e privirea aceasta în stare și n'are puterea, de a smulge simțul omului din cercul privirilor și conceptelor sale de toate zilele și a-l rădica în cercul celor cerești și supra-

pământești și de a aprinde în ei o bucurie lină, stimpărată, serioasă, sănătă și spirituală? Da! Flacăra luminii închipuește credința, carea luminează cărările noastre; focul și căldura ei, care mistuește ceara, ni aduce aminte de amoaarea, carea pe sine însăși se aduce jertfă lui Dumnezeu, și prin rădicarea și năzuința flăcării tot în sus se exprimă speranța noastră, carea fără încetare își rădică privirea sa la ceriu. În modul acesta devin luminile un simbol foarte apt și sporiitor al pietății, religiozității și al adorării, cari toate răsar din credință și speranță din inima omului la tronul Ziditoriului și Mântuitoriului său.

Expunând în cele precedente înșămnaarea luminărilor la cultul dumnezeesc în general, voiesc acuma să tractez despre înșămnaarea luminărilor la singuritele rândueli liturgice și anume mai întâi la rândueala s. Liturgiei și la rânduelile liturgice ale celor șapte sacrameinte și șapte laude dumnezeesti.

Sânta Liturgie e rândueala liturgică cea mai înaltă, pentrucă în ea se face omul părtaș de harul cel mai înalt, de însuși Isus Hristos, pentru aceea nu numai numărul luminărilor întrebuințate la s. Liturgie e mai mare, decât la celelalte rânduli liturgice, ci și înșămnaarea lor e amăsurat demnității acestui servii dumnezeesc mai adâncă, decât la celelalte servii dumnezeesti. Precum însă la toate rânduelile liturgice, așa și la sânta Liturgie se schimbă înșămnaarea luminărilor amăsurat adevărurilor ce se răspică în singuritele părți ale ei. Părțile Liturgiei însă, la cari se întrebuințează mai ales luminările, sunt întrările sau vohodurile, cetirea evangheliei și prefacerea darurilor euharistice.

Ce se atinge de întrările, adică de intrarea sau vohodul cel mic cu evangelia și de intrarea cea mare cu santele daruri, apoi intrarea cea dintâiu înșamnă arătarea Fiului lui Dumnezeu și venirea lui în lume la predicat evangelia, iar intrarea a doua închipuește intrarea cea solemnă a lui Isus în Ierusalim, carele a venit aici să ia moartea cea de bună voie. Drept aceea închipuesc luminările, ce se duc înainte la aceste vohoduri, mărirea faptelor acestora și luminarea, de care ne-am făcut părtași prin ele.

Luminările, cari se întrebuințează la cetirea evangheliei, închipuesc lumina adevărului evangelic, care a străbătut întunerecul în care se aflau oamenii înainte de venirea lui Isus și care luminează și astăzi sufletele noastre. Luminile aceste ne îndeamnă așa zicând la ascultare cu luare aminte a cuvintelor evanghelice, din cari se revarsă asupra noastră lumina cea dumnezească.

Cea mai adâncă înșemnare în s. Liturgie au luminările arzânde pe timpul prefacerii sântelor daruri. Ele închipuesc aici lumina dumnezească, care se pogoară pe darurile cele puse înainte, prefăcându le în însuși corpul și sângele Mântuitoriului. La prefacere luminările au de scop, a arată prezența Mântuitoriului sub chipul pâinei și al vinului pe s. masă, precum și a îndemna pe om la pietate, adorare, laudă și mulțămită cătră Dumnezeu. Pentru aceea sunt și liturgiști de opiniunea,

că nu e permis a săvârși s. Liturgie și mai ales cea parte a ei, în care se plinește prefacerea, fără de o luminare, și că luminile au să ardă tot timpul, în care Hristos se află în chipul pâinei și al vinului pe s. masă, sau mai bine zis, până la finea Liturgiei.

Săvârșindu-se sânta Liturgie de cătră un Arhiereu, i se duce înainte, după cum am amintit mai sus, o luminare aprinsă atunci când se pogoară el de pe sintron spre a se îmbrăcă în vesmintele arhieresti. Aceasta luminare înșamnă strălucirea darului, care este în arhiereu, și puterea, ce o are el, de a împărtași darul cel de sus la preoți și la ceialți credincioși. Ea închipuește și darul învățătorei, care îl poșede Arhiereul; înșamnă și vieța cerească, sântă, curată și luminată a bărbaților celor sânti, precum și a Arhiereului, aducându-ni astfel aminte de cuvintele scripturei: „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, că văzând ei faptele voastre cele bune, să preamărească pe Tatăl vostru cel din ceruri“.

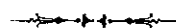
Prin binecuvântarea evangheliei cu dichiriul înainte de cântarea »ἀγνος« „arată arhiereul“ cum zice Simeon Tesaloniceanul „cele două nature ale lui Hristos, carele cu ipostasul unul e nedespărțit“; iară prin binecuvântarea cu trihiriul la „Mărire Tatălui“ a cântării »ἀγνος« „arată arhiereul că Treimea este în trei persoane și una în ființă, a cărei Treimi cunoștință și a aceluia în două nature unuia din Treime întrupat evanghelie ca o lumină a strălucit în toată lumea“.

În urmă luminările, cari le întrebuințează creștinii chiar din secolele cele prime la împărtașirea cu sânta euharistie, închipuesc curăția și nevinovăția, de carea s'au făcut și se fac creștinii părtași prin sacramentul pocăinței, mai ales însă prin primirea cea deamă a darurilor celor înalte în taina cuminecătorei. Ele închipuesc lumina și splendoarea faptelor celor bune, carea a reinviat în inimile căincioase și amoaarea divină, de care sau făcut ei părtași prin taina pocăinței și a cuminecătorei.

Fiind luminările un simbol așa de ființial al cultului, n'a putut să rămăe întrebuințarea lor numai pe lângă sânta Liturgie, ci ea a trecut, precum am zis mai sus, îndecurând și la rânduelile liturgice, cu cari se plineau și cele lalte sacrameinte. Cu privire la înșemnarea luminilor, cari se întrebuințează la plinirea s. sacrameinte e de observat, că ele exprimă în general luminarea, de care ne facem părtași prin primirea darurilor spiritului sânt în s. sacrameinte. Lucrarea și ființa misterioasă a flăcării, curăția și frumșetea, splendoarea și focul ei, toate aceste ni aduc aminte de grația dumnezească și de efectele ei, de cea grație, care împărtașește inimei omului curăție și frumșetă, minții lumină, voci tărie și putere.

Luminările, cari se aprind la împărtașirea sacramentului botezului arată, după Simeon Tesaloniceanul, luminarea spiritului, venind cel ce se botează dela întunerec la lumină făcându-se în adevăr fiu al luminei.

(Va urma)

Aviz Catiheților nostri

Cu aprobarea Venerabilului Consistor diecezan apare în editura Tipografiei și Bibliotecii diecezane din Caransebeș: „Religiunea în școlile populare” în două volume. Volumul I: „Elemente de Catihetică sau Metodica Religiunii de Petru Barbu, doctor în teologie și profesor seminarial”; volumul II: „Preparațiuni (la Cărțile de Religione ale prof. Dr. Petru Barbu) de Petru Bizerea, învățător la școala de aplicație”.

Din volumul I s'au tipărit deja două coale, iar din volumul II partea primă și anume: Preparațiuni la Istorie religioasă-morale și Momente din viața lui Isus.

Fiind la începutul anului școlar și dorind a ușura propunerea Religiunii în școlile noastre populare, ne-am decis a pune coalele deja tipărite la dispoziția Onoraților Catiheți, cari abonează întregul op, cam 30—35 coale, octav mare. Abonarea se face prin trimiterea sumei de 4 cor. și a unei declarațiuni, că On. Catiheți abonează întregul op obligându-se a soluți eventualul rest din preț după primirea ultimelor coale.

Tipografia și Librăria diecezană
Caransebeș

Varietăți

Mulțămită publică. Dommul *Dimitrie Birăuțiu*, publicist în Budapesta a dăruit sfintei biserici din Calina un *Apostol* și un *Octoih* și alte tipărituri bisericesti trebuincioase, — toate în preț de 50 cor. Pentru aceste daruri i-se aduce mulțămită publică. — *Vasilie Mitrofan*, preot.

Necrolog. Cruda și nemiloasa moarte a răpit din mijlocul familiei pe tinera preoteasă Livia soția preotului Nicolae Balmez din Vraniu, care își dete nobilul său suflet în mâinile Creatorului, Mercuri în 24 August a. c. la 6 oare seara în etate de 34 ani și în al 10-lea an al fericitei sale căsătorii. Înormântarea s'a făcut Vineri la 26 August la 2 oare p. m. Au participat aproape întreaga comună, precum și un număr considerabil de rudeni și stimători ai defunctei din comunele învecinate: Iertof, Vrăniuț, Ciorda, Mercina, Vărădia, Iladia etc. Sicriul reposatei eră împodobit cu mai multe cununi — semn că eră iubită și stimată de toți. Pe reposata o deplâng întristatul și nemângăiatul ei soț, un prunc de 3 ani, părinții, un frate preot, o soră învățătoare și foarte multe rudeni, cărora le adresăm adânc simțitele noastre condolențe. Servitul funebrel l-a pontificat P. On. D. protopresbiter Filip Adam azistat de opt preoți și mai mulți învățători. Responsurile funebrale le-a executat corul plu-

garilor din loc. Cuvântări funebrale s'au ținut două: în biserică de P. On. D. protopresbiter tractual, iar la cimiter preotul Simeon Luca. *Fie-i țerâna ușoară și memoria binecuvântată!*

Bibliografii

Studii de Istoria Bisericii Române contemporane de Nicolae Dobrescu. I Istoria Bisericii din România (1850 — 1895). București Tipografia „Bucurester Tagblatt”, str. Caragorgevicu 7—9 1905.

Dr. Beke Manó. Aritmetică pentru școlile medii prelucrată de Aurel Ciortea, profesor, editura Librăriei Ciurcu, Brassó 1905.

Nicolae Dobrescu: Fragmente privitoare la Istoria Bisericii române. Budapesta. Institutul tipografic „Luceafărul”. 1905. Pag. 84, 8°. Prețul 1 cor. 20 fil.

Licitațiune minuendă

Pentru acoperirea cu tînchea de fer zincuit a turnului și bisericii gr. ort. rom. din comuna **Doman**, protopresbiteratul Bocșei, se escrie licitațiune minuendă.

Prețul de exclamare este de 2052 cor. 81 fil.

Licitațiunea se va ține în 18 Septembrie (1 Octombrie) 1905 la 2 oare p. m. în edificiul școlii.

Reflectanții vor avea să depună înaintea de începerea licitațiunei vađuul de 10 % din prețul exclamării în bani gata ori în hârtii de valoare. Specificația de măsuri și spese se pot vedea în fiecare zi la oficiul parohial din loc.

Se vor admite la licitațiune numai bărbați experți și cari pot dovedi, că au mai efectuit astfel de lucrări bine și fără proces.

Doman, din ședința comitetului parohial ținută în 4/17 Septembrie 1905.

1—1 [47]

Ioan Oprea

preș. com. par.

Aurel Gherguța

not. com. par.

Concurse

Pentru întregirea definitivă a postului de învățător la școala confesională gr. ort. rom. din **Bucoveș** și **Sărăzani** protopresbiteratul Făgetului se escriu concurse cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Bucoveș

1. Salar în bani gata 464 cor.
2. 9 Hl. grâu.

3. 9 Hl. cucuruz.
4. Pentru conferință 20 cor.
5. Pentru scripturistică 16 cor.
9. Pentru adunarea generală 20 cor.
7. Pentru lemne 64 cor. și adecă 30 cor. pentru sala de învățământ, iar pentru învățător 34 cor.
8. 2 jugere pământ extravilan, care aduce un venit anual de 36 cor, după care alesul învățător va avea să poarte toate sarcinile publice.
9. Pentru servitorul școlii 20 cor.
10. Locuință liberă în edificiul școlii cu o grădină de 1 juger cat.
11. Pentru participarea la înmormântări cu liturgie 1 cor, 20 fil. fără liturgie 80 fil.

2. Sarazani

1. Salariul învățătoresc în bani gata 600 cor.
 2. Scripturistica 4 cor.
 3. Lemne pentru încălzirea salei de învățământ 40 cor.
 4. Pentru servitorul școlii 10 cor.
 5. Locuință liberă cu grădină de 1400 st. □
 6. Dela înmormântări unde va fi poftit 40 fil.
- Alesul învățător este îndatorat a purta cantoratul în sft. biserică și a purta scripturistica în comitetul și sinodul parohial, a compune socoțile cultului și ale bisericii.

Pentru servicii prestate înainte de ocuparea acestui post, comuna nu acordă alesului nici un fel de emolument, decât cele indicate aici.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne petițiunile instruate conform normelor din vigoare în termenul deschis la oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Făget.

Comitetul parohial dorește, ca recurenții să se prezinte în vre-o Duminică ori sârbătoare în sfânta biserică, dar nici decum în ziua de alegere.

Făget în 29 Iulie 1905 3—3 [42]

În conțelegere cu comitetele parohiale *Sebastian Olariu* protopresbiter.

Pentru întregirea definitivă a postului învățătoresc dela școala confesională gr. or. rom. din **Gaiul Mic**, se escrie concurs cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele

1. Salariul în bani 280 cor.
2. În naturale: 1464 Hl. grâu curățit în preț de 174 cor. și 976 Hl. cucuruz în preț de 78 cor.
3. 4¼ jugere pământ arător clasa I. cu un venit de 160 cor. după care are să supoarte toate dările.
4. pentru adunarea generală 20 cor.
5. pentru conferințe 10 cor.
6. pentru scripturistica 6 cor.
7. pașal pentru lemne din care jumătate pentru încălzirea salei de învățământ 52 cor.

8. cortel liber cu 2 chilii, cuină și cămară ștalog și ½ juger grădină.

9. Dela înmormântări unde va fi poftit 40 fil. Recurenții sunt poftiți a se prezenta în vr'o Duminică ori sârbătoare în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, dar nu în ziua de alegere.

Recursele adresate comitetului parohial să se înainteze Prea Onoratului D. protopresbiter în Ciacova.

Alesul are să conducă cântarea în și afară de biserică, să facă socoțile bisericesti și de cult.

Pentru servicii prestate altor comune, comuna bisericească nu acordă nici un emolument.

Gaiul-mic din ședința comitetului parohial dela 22 Maiu 1905. 2—3 [44]

Z. Lațcu
președinte.

Marcu Popa
not. com. par.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Senegin contra tusei, răgușelii, durerii de piept, oftecei, tusei măgărești, catarului, astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei seci. **Vindecă sigur și repede.** Prețul **1 cor. 20 fil. și 2 cor.**

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, recelelor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai înbătrânite boale le vindecă. Prețul **1 cor. 20 fil. și 2 cor.**

Centarin. Contra morburilor de stomac, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomac, greața și vomarea, sgâr-ciurile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățirea sângelui. Prețul **1 cor. 20 fil. și 2 cor.**

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilic, morburile tinerețelor 1. sticlă **2 cor.**

Laxbonbons. Închiderea scaunului e cauza diferitelor morburi, precum, palpitatea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de încheierea scaunului numai de cât să comandeze **Laxbonbons** zaharele purgative, plăcute și dulci la luat. Prețul **1 cor.**

Chimicale, drogoue, legături și bandagerie, chirurgice. Instrucție pentru prepararea diferitelor vinarsuri, liqueruri, rum și altele. Teuri rusice, parfumuri, sapunuri, crem escelent pentru față și mâni. Articoli cosmetice, oleu pentru păr, esență pentru pi-atul și întărirea părului. Apa de gură și dinți pe cum și prav. Ori-ce fel de articolu din bransă. Toate foarte ieftine. Faceti întrebare și Vă veți convinge.

2—10 [45]

Cornel Demeter,
apotecar în Szászváros piața școlii Nr. 45.

Mersul Trenurilor

Valabil dela 1 Maiu 1905

Budapesta, gara de vest (ny. p. u.) — Verciorova

Stanga

Dreapta

P. I—III.	A. I—II	P. I—III	A. I—III	P. I—III	Or. Ex. I.	Stațiunile	Or. Ex. I.	P. I—III	P. I—II	A. I—III	A. I—III	P. I—III
630	940	1205	225	625	11:0	p. Budapesta	s. 1250	715	.	115	630	950
829	249	305	815	755	443	p. Timișoara-Josefin	p. 303	945	s. 705	750	122	s. 1240
.	350	435	924	916	545	s. Logoj	p. 646	632	507	620	1265	1100
.	.	836	.	102	.	s. Buziaș	p.	.	.	.	739	639
147	.	800	.	102	.	s. M.-Ilia	p.	147	.	.	716	716
712	.	.	147	.	.	p. M.-Ilia	s.	.	.	102	.	.
837	358	455	929	929	547	p. Logoj	p. 644	614	502	614	1203	1043
947	450	613	1029	1042	632	p. Caransebeș	p. 602	515	400	531	1121	942
M. 411	.	756	1226	.	.	p. Domașnia-Cornia	p.	317	s. 1057M.	414	949	752
450	.	820	1251	.	.	p. Iablanța	p.	246	1014	345	.	715
546	653	846	1230	112	828	p. Băile-Erculanc	p. 345	217	832	32	854	644
653	718	914	1255	139	853	s. Orșova	p. 315	140	735	258	816	605
.	732	.	130	239	907	s. Verciorova	p. 245	1250	.	238	746	.

Budapesta gara de vest (ny. p. u.) — Timișoara-Josefin — Baziaș

P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III	Stațiunile	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III
655	1010	940	830 225	p. Budapesta g. de vest	s. 115	710	630	715
605	1025	300	826	s. Timișoara-Josefin	p. 657	917	100	805
617	1037	312	838	s. Chișoda	p. 645	905	1243	753
.	520	*1118	713	p. Buziaș (* 1 lun. - 15 Sept.)	s. 1030	.	*415	1027
618	1038	313	838	p. Chișoda	s. 644	904	1247	751
645	1105	340	904	s. Jebel	p. 616	837	1219	723
930	.	609	.	s. Boca	p.	.	931	510
.	.	931	510	p. Boca	s.	930	609	.
650	1106	342	905	p. Jebel	s.	614	834	1218
701	1118	354	917	s. Voitec	p.	602	823	1206
1017	.	701	1155	s. N.-Bocșa	p.	340	.	855
340	855	.	355	p. N.-Bocșa	s.	1017	.	1155
707	1123	404	921	p. Voitec	s.	555	820	1153
808	1236	520	1021	s. Vârșeț	p.	421	716	1054
1250	.	1058	.	s. Timiș-Cubin	p.	.	330	130
1220	.	1027	.	s. Panciova	p.	.	347	155
341	830	155	.	p. Panciova	s.	745	1220	1077
330	.	135	.	p. Timiș-Cubin	s.	.	1250	1058
818	1250	547	1020	p. Vârșeț	s.	443	706	1039
845	121	618	1033	s. Jasenova	p.	414	637	1020
*1030	1120	832	1255	s. Oravița (*lunie -)	p.	225	.	820
*155	*258	1170	.	s. Anina (August)	p.	.	.	444
.	444	*1230	1055	p. Anina (*septembrie)	s.	.	*135	256
.	820	*357	315	p. Oravița (- Mai)	s.	.	*1020	1130
851	131	625	1058	p. Iasenova	s.	406	630	1012
925	208	702	1135	s. Baziaș	p.	378	550	925

Observări: Oarele, ce stau de a stanga stațiunilor, să se citească de sus în jos; iar cele ce stau de a dreapta, de jos în sus. Timpul dela 6 oare dimineața până la 5 oare 59 minute sara este însemnat cu sublinierea minutelor. Or. Ex. = Trenul Orient-Expres. A. = Tren Accelerat, P. = Tren de persoane, M. = Tren mestecat. În rubrica stațiunilor: s. = sosește și p. = pleacă.